

da Sammenlæggelsen har fundet Sted, og Sammenlæggelser, som i øvrigt er stridende imod denne Lov, anses ligeledes med Mulkt af 50 Rbd. pr. Td. Hartkorn aarlig.

Det Hartkorn, hvorefter Mulkten bestemmes, er det, der paahviler den tillagte Ejendom, og for det Hartkorn, som er under 1 Tønde, fastsættes Mulkten til en forholds- mæssig Størrelse.

§ 30.

Denne Lov er ikke anvendelig paa Købstadjorder.

§ 31.

Den tidligere Lovgivnings Bestemmelser om Jordbrugs Sammenlæggelse og Ud- skyfning, for saa vidt de ikke ere stadfæstede ved denne Lov, skulle være ophævede.

Motiverne til Lovudkastet om Jordejendommens Udskyfning og Sammenlægning.

Ved Forordningerne af 6te Juni 1769 og 25de Marts 1791 samt Plakat af 7de Juni (Kgl. Resol. 6te Juni) 1806 er det forbudt at nedlægge Bøndergaarde, hvor- ved forstås:

enten at en Gaard ikke paa anordningsmæssig Maade holdes forsynet med Bygninger og Beboere (Plakat 7de Juni 1806).

eller at den drives under en anden Ejendom,

eller at saamegen Jord frastilles en Gaard, at den ikke beholder et Tilliggende af i det mindste 1 Td. Hartkorn tilbage.

Smidlertid er det, under visse nærmere Betingelser, i de nedenangførte 3 Tilfælde tilladt en Godsejer at nedlægge Bøndergaarde, nemlig:

Følge Fdgn. 25de Marts 1791 §§ 1—6 kan en Jordbrot nedlægge en Gaard og henlægge dens Jorder under andre Bøndergaarde, naar han, uagtet den har været opbudt paa den i Forordningen nærmere foreskrevne Maade, ikke kan erholde en Fæstet til samme; dog skal han paa den nedlagte Gaards Grund opbygge tvende nye Huse, som tillægges hvert 6 Tdr. Land Middelfjord, og derhos henlægge til ethvert Hus i Byen, som ikke er forsynet med 3 Tdr. Land Middelfjord, saamegen Jord, at det erholder et saadant Til- liggende, ligesom ingen Bøndergaards Jordtillæg ved saadan Nedlæggelse maa forøges til højere end 160 Tdr. Land eller 12 Tdr. Hartkorn, hvilken Kvantitet af Jord eller Hart- korn i intet Tilfælde maa overskrides.

Følge samme Forordnings § 7 kan en Jordbrot nedlægge Bøndergaarde, naar han enten deler sammes Jorder mellem Beboerne af jordløse Huse eller anvender dem til Bøfsteder og nye Huse. En lignende Tilladelse til at nedlægge Selvejer- eller Arvefæste- gaarde blev givet ved Plakat af 26de Novbr. 1800 og Fdgn. af 25de Juni 1810 § 1, men er bortfalden ved Fdgn. af 3dje Decbr. 1819 § 1, som dog ikke antages at have hævet Fdgn. af 25de Marts 1791 § 7, der kun angaar Fæstegods.

Følge Fdgn. af 27de Septbr. 1805 § 11 kan en Jordbrot ved indtræffende Fæste- forandringer nedlægge enkelte Bøndergaarde for at indtage sammes Jorder til Skovs Fredning og Opelsning, dog at der i hver nedlagt Gaards Sted indrettes 2 nye Huse, hvert med et Tilliggende af 3 Tdr. Land Middelfjord, til bestandig Vedligeholdelse.

Endvidere blev Rentekammeret ved Kgl. Resolution af 14de Decbr. 1791 bemyn- diget til ad mandatum at bevilge Nedlæggelsen af udskiftede Bøndergaarde, hvorved det iblandt andet skulde betinges af vedkommende Jordegodssejer, at han til bestandig Ved- ligeholdelse skulde indrette 2 nye Huse, og tillægge disse saa vel som ethvert Hus i Byen, som ikke allerede havde saadant Jordtillæg, 3 Tdr. Land Middelfjord, ligesom ingen Bønde- gaards Tillæg af Jord ved saadan Nedlæggelse maatte forøges til højere end 100 Tdr. Land brugbar Jord eller 8 Tdr. Hartkorn; men ved Kgl. Resol. af 5te Juli 1815 blev der meddelt Rentekammeret Bemyndigelse til „uden speciel Forestilling at meddele Bevil- linger ad mandatum paa Bøndergaardens Nedlæggelse eller Sammenlæggelse uden Henhyn til den Størrelse, de Gaarde, til hvilke Jord ved saadan Nedlæggelse eller Sammen- læggelse henlægges, derved saa, samt om endog ikkun eet Hus efter Omstændighederne skulde i Stedet for den nedlagte Gaard kunne blive opført.“

Med Henhyn dernæst til Driften af flere særlige Gaardbrug for Gjerens egen Regning uden disses Sammenlægning har det altid været anset som en Følge af Plakat